
Návrh vyhlášky MŠMT o způsobu nakládání s příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a vedení evidence poskytnutých příspěvků

Návrh vyhlášky MŠMT o způsobu nakládání s příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a vedení evidence poskytnutých příspěvků

Návrh vyhlášky o způsobu nakládání s příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a vedení evidence poskytnutých příspěvků.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) ve spolupráci s Ministerstvem financí stanoví podle § 107a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 624/2006 Sb.:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška stanoví způsob nakládání s příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost poskytovaným veřejným vysokým školám podle zákona o vysokých školách (dále jen „příspěvek“) a vedení evidence poskytnutých příspěvků.

§ 2

Způsob nakládání s příspěvkem

(1) Veřejná vysoká škola, které byl příspěvek poskytnut a připsán na bankovní účet (dále jen „příjemce“), nakládá s příspěvkem v souladu s pravidly uvedenými v odstavcích 2 až 9.

(2) Příjemce s prostředky příspěvku nakládá v souladu se zákonem o vysokých školách a zvláštními právními předpisy¹, správně, efektivně, hospodárně a účelně, v souladu s vymezením těchto pojmů uvedeným v zákoně o finanční kontrole².

(3) Příjemce s prostředky příspěvku nakládá v souladu s pravidly Evropských společenství pro poskytování veřejné podpory tak, aby jejich použití bylo slučitelné s předpisy o společném trhu.

(4) Prostředky příspěvku nelze použít k zajištění závazku příjemce nebo třetích osob.

(5) Byla-li v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku stanovena podmínka čerpat prostředky příspěvku v průběhu kalendářního roku, pro který byl příspěvek poskytnut, tak, aby ke dni 31. prosince daného kalendářního roku byl zůstatek příspěvku roven nejvýše přípustné výši zůstatku příspěvku, stanovené uvedeným rozhodnutím buď peněžní částkou nebo procenty poskytnutého příspěvku, (dále jen „povolený zůstatek“), vrátí příjemce poskytovateli prostředky příspěvku ve výši rovné rozdílu mezi výší nevyčerpané části příspěvku a výší povoleného zůstatku nejpozději do termínu, stanoveného ministerstvem pro vypořádání příspěvku se státním rozpočtem.

(6) Případný povolený zůstatek převede příjemce do fondu nebo fondů příjemce v souladu se zákonem o vysokých školách. Příjemce může použít tuto část prostředků fondů pouze k účelu, ke kterému mu byly prostředky příspěvku podle rozhodnutí ministerstva poskytnuty.

(7) Pro účely daně z příjmů právnických osob se při nakládání s poskytnutým příspěvkem postupuje podle zákona o daních z příjmů³; přitom se u příjemce vychází z účelu, na který byly prostředky příspěvku poskytnuty, a to až do okamžiku jejich spotřebování.

(8) Prostředky příspěvku eviduje příjemce odděleně od evidence dalších zdrojů v podrobném členění podle ukazatele, kterým je účel, na který byl příspěvek poskytnut. Příjemce vede průkaznou evidenci až do okamžiku spotřebování příspěvku a dále tuto evidenci uchovává v souladu se zvláštními právními předpisy⁴.

(9) Za okamžik spotřebování prostředků příspěvku se pro účely této vyhlášky nepovažuje převod prostředků povoleného zůstatku do fondu nebo fondů příjemce.

§ 3

Vrácení příspěvku ve zvláštních případech

(1) Jsou-li splněny podmínky pro zahájení řízení o odnětí příspěvku podle zákona o vysokých školách nebo podle zvláštního právního předpisu⁵ anebo příjemce nemůže z jiných důvodů poskytnutý příspěvek použít na účel stanovený v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, informuje příjemce neprodleně ministerstvo.

(2) Ministerstvo může vyhovět případnému návrhu příjemce na změnu účelu, ke kterému byl příspěvek poskytnut, formou změny rozhodnutí nebo vydáním nového rozhodnutí, nebo zahájí řízení o odnětí příspěvku.

(3) Možnost ministerstva zahájit řízení o odnětí příspěvku z vlastního podnětu v odůvodněných případech není ustanovením odstavců 1 a 2 dotčena.

§ 4

Způsob vedení evidence poskytnutých příspěvků

Ministerstvo vede evidenci poskytnutých příspěvků v členění na jednotlivá rozpočtová léta a podle jednotlivých příjemců příspěvku podle zvláštního právního předpisu.⁶

§ 5

Přechodná ustanovení

(1) Ustanovení této vyhlášky se použijí poprvé na příspěvky poskytnuté pro rozpočtový rok 2007.

(2) Příjemci uvedou své vnitřní předpisy do souladu s touto vyhláškou do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

§ 6

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Odůvodnění

Obecná část

Novela zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, provedená s účinností od 30. prosince 2006 zákonem č. 624/2006 Sb., změnila a doplnila právní úpravu týkající se poskytování příspěvku ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (dále jen „příspěvek“) veřejným vysokým školám.

Změna byla provedena zejména doplněním nového ustanovení § 18a do zákona o vysokých školách, které upravilo poskytování uvedeného příspěvku.

Nový § 107a zákona o vysokých školách pak obsahuje zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) je zmocněno, aby ve spolupráci s Ministerstvem financí stanovilo způsob nakládání s příspěvkem a vedení evidence poskytnutých příspěvků. Těmto dvěma věcným položkám ve zmocňovacím ustanovení je pak přizpůsobeno i členění vyhlášky. Důvodem pro její vydání je tedy naplnění zákonného zmocnění obsaženého v zákonu č. 624/2006 Sb., resp. v zákonu o vysokých školách.

V cit. ustanovení § 18a zákona o vysokých školách je mj. stanoveno, že o poskytnutí příspěvku rozhoduje ministerstvo rozhodnutím na základě žádosti veřejné vysoké školy.

Ministerstvo v rozhodnutí uvede účel, na který je příspěvek určen, a výši poskytované částky. Ministerstvo může rovněž stanovit další podmínky a povinnosti podle povahy účelu, na který je příspěvek poskytnut, nebo podle akreditovaného studijního programu, na jehož uskutečňování je příspěvek určen. Pro ostatní náležitosti rozhodnutí se použijí přiměřeně ustanovení zvláštního zákona pro vydání rozhodnutí o poskytování dotací ze státního rozpočtu a pro rozhodování o odnímání dotací. Příspěvek ministerstvo poskytne převodem ze svého účtu na bankovní účet veřejné vysoké školy.

Ministerstvo vede evidenci poskytnutých příspěvků.

Veřejná vysoká škola je povinna čerpat a používat příspěvek v souladu s účelem, jehož má být dosaženo, a podle zvláštních právních předpisů upravujících účetnictví. Zůstatky příspěvku na konci každého kalendářního roku veřejná vysoká škola převede pro další kalendářní rok do svých fondů podle § 18 odst. 7 zákona o vysokých školách. Ministerstvo příspěvek veřejné vysoké škole rozhodnutím odejme, pokud jej čerpá v rozporu se zákonem nebo v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí příspěvku. Ministerstvo příspěvek veřejné vysoké škole rovněž rozhodnutím odejme, pokud zanikl akreditovaný studijní program, na jehož uskutečňování byl příspěvek poskytnut, nebo pokud se poskytnutý příspěvek dostal do rozporu s dlouhodobým záměrem veřejné vysoké školy.

Za vypořádání příspěvku se státním rozpočtem se v příslušném rozpočtovém roce považuje jeho vyčerpání v souladu se zákonem o vysokých školách a se zvláštním zákonem upravujícím rozpočtová pravidla, převedení do fondů podle § 18 odst. 7 zákona o vysokých školách pro další kalendářní rok nebo odejmutí příspěvku.

Na řízení o vydání rozhodnutí o poskytnutí příspěvku a na řízení o jeho odnětí se nevztahuje správní řád.

Úprava obsažená v návrhu vyhlášky je v souladu se zmocňovacím ustanovením (§ 18a odst. 7) i ostatními ustanoveními zákona o vysokých školách.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s Ústavou České republiky a ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaná právní úprava rovněž není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, resp. navrhovaná materie není mezinárodními smlouvami vázícími Českou republiku upravována.

Ke vztahu textu vyhlášky ke komunitárnímu právu je možno uvést, že riziko rozporu s právním řádem EU by mohla přinést aplikace vyhlášky v praxi, pokud by po převodu prostředků zůstatku příspěvku do fondů veřejné vysoké školy nebylo dbáno o dodržení jeho původního účelového určení a prostředky příspěvku by byly způsobilé ohrozit nebo narušit hospodářskou soutěž v rámci společného trhu, resp. pokud by tak došlo k neoprávněné veřejné podpoře. Prováděcí vyhláška proto upravuje nakládání s prostředky příspěvku tak, aby příjemcem příspěvku byla skutečně veřejná vysoká škola pro některý zákonem stanovený účel a ne veřejná vysoká škola pro jiný účel nebo jejím prostřednictvím nějaká jiná osoba, která by prostředky veřejné podpory využila na podporu výroby zboží nebo na jinou výdělečnou aktivitu. I z tohoto důvodu je nezbytné vést analytickou evidenci až do úplného spotřebování prostředků příspěvku. V ostatních věcech je zapotřebí uvést, že Evropská unie ponechává právní úpravu organizace vzdělávání v působnosti národních právních řádů jednotlivých členských států (viz například čl. 149 a 150 Smlouvy o založení Evropského společenství, v platném znění).

Pokud jde o zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s akty práva Evropské unie, je tedy možno uvést, že v oblasti vzdělávání (s ohledem na čl. 149 a 150 Smlouvy o založení Evropského společenství, v platném znění) nemá obecně sblížení právních předpisů pomocí aktů Evropských společenství, resp. harmonizace zákonů a ostatních předpisů členských států obligatorní charakter. Společenství plně respektuje odpovědnost členských států mj. za organizaci jejich vzdělávacích systémů. Sblížení právních předpisů je členskými státy realizováno na základě dobrovolnosti, tj. na základě aktů Evropského společenství, které mají pouze doporučující charakter.

Společná politika všeobecného a odborného vzdělávání je tedy vyloučena z harmonizace zákonů a ostatních právních předpisů členských států. Oblast vzdělávání náleží do legislativní kompetence členských států.

Předmět úpravy návrhu vyhlášky nicméně zasahuje i do oblasti veřejné podpory, upravené v čl. 87 a násl. Smlouvy o založení Evropského společenství, ve znění pozdějších smluv a dodatků, a v navazujících právních aktech ES (např. v nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání, ve znění nařízení Komise č. 363/2004).

Pokud by totiž veřejné vysoké školy zůstatek příspěvku převedly ne toliko do svého fondu účelových prostředků (pro který sám zákon o vysokých školách v § 18 odst. 11 stanoví, že prostředky fondu účelově určených prostředků může veřejná vysoká škola použít pouze k účelu, ke kterému jí byly poskytnuty), ale do fondu reprodukce investičního majetku nebo fondu provozních prostředků, aniž by jim bylo znemožněno (např. předloženou vyhláškou) užít tyto prostředky na jiný účel než stanovený původním rozhodnutím ministerstva o poskytnutí příspěvku, mohly by být prostředky užity např. i na podnikatelské účely a mohlo by tedy případně dojít k porušení pravidel hospodářské soutěže stanovených právem ES. Takovému nakládání s prostředky příspěvku však návrh vyhlášky obecně brání a je proto plně slučitelný s právem ES.

Realizace vyhlášky v praxi nevyvolá požadavky na zvýšení výdajů ze státního rozpočtu, neboť povinnost ministerstva evidovat poskytnuté příspěvky existuje již na základě zákona č. 624/2006 Sb., tj. již od 30.12.2006, a návrh vyhlášky tuto povinnost pouze konkretizuje.

Vyhláška nebude mít bezprostřední hospodářský a finanční dopad na ostatní veřejné rozpočty ani na hospodářské subjekty, resp. na podnikatelské prostředí, ani sociální dopady a dopad na životní prostředí.

Vyhláška neporušuje pravidla rovnosti mužů a žen.

Zvláštní část

K § 1

V § 1 je vymezen předmět úpravy vyhlášky (odpovídající zmocnění obsaženému v § 18a odst. 7 zákona o vysokých školách), jímž je způsob nakládání s příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost poskytovaným veřejným vysokým školám podle zákona o vysokých školách a vedení evidence poskytnutých příspěvků.

K § 2

V § 2 se konkretizuje postup příjemce (veřejné vysoké školy) při nakládání s příspěvkem.

Příjemce bude podle návrhu s prostředky příspěvku nakládat správně (tj. mj. v souladu s právními předpisy a tak, aby bylo dosaženo optimálního vztahu mezi hospodárností, účelností a efektivností nakládání s prostředky příspěvku), efektivně (tj. tak, aby použitím prostředků příspěvku bylo dosaženo nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění), hospodárně (tj. tak, aby bylo použito prostředků příspěvku k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů) a účelně (tj. tak, aby prostředky příspěvku byly použity způsobem, který zajistí optimální míru dosažení cílů při splnění stanovených úkolů).

Příjemce bude s prostředky příspěvku nakládat v souladu se zákonem o vysokých školách a zvláštními právními předpisy. Bude tedy plnit povinnosti stanovené příjemcům prostředků ze státního rozpočtu nebo příspěvku rozpočtovými pravidly, zákonem o vysokých školách a dalšími právními předpisy (a tedy i plnit povinnosti a podmínky použití příspěvku příjemcem, stanovené rozhodnutím ministerstva o poskytnutí příspěvku).

Příjemce bude používat prostředky příspěvku výlučně na účely, ke kterým byl příspěvek ministerstvem určen, uvedené v rozhodnutí ministerstva o poskytnutí příspěvku.

Příjemce bude s prostředky příspěvku nakládat v souladu s pravidly ES pro poskytování veřejné podpory tak, aby nedošlo k narušení ani hrozbě narušení hospodářské soutěže.

Příjemci nebude umožněno příspěvkem ručit za závazky vůči třetím osobám, tj. např. za splacení úvěru.

Příjemce bude v účetnictví evidovat prostředky příspěvku odděleně od evidence dalších zdrojů v podrobném členění podle ukazatele, kterým je jeden účel, na který byl příspěvek poskytnut, a povede průkaznou evidenci až do okamžiku spotřebování příspěvku.

Pokud příjemce v příslušném rozpočtovém roce spotřebuje z příspěvku méně prostředků, než bude činit rozhodnutím ministerstva stanovená povolená výše zůstatku příspěvku, vrátí daný rozdíl ve stanoveném termínu do státního rozpočtu.

Případný povolený zůstatek příspěvku k 31. prosinci kalendářního roku, pro který byl příspěvek poskytnut, pak příjemce v souladu se zákonem o vysokých školách převede do svého fondu nebo fondů. Přičemž tyto prostředky příspěvku bude moci i po jejich převedení použít pouze k účelu, ke kterému mu byly podle rozhodnutí ministerstva poskytnuty. O použití prostředků příspěvku povede příjemce evidenci, prokazující užití prostředků fondu v souladu s účelem stanoveným rozhodnutím ministerstva.

Pro účely daně z příjmů právnických osob se bude při nakládání s poskytnutým příspěvkem postupovat podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DP“). Přitom se u příjemce bude vycházet z účelu, na který byly prostředky příspěvku poskytnuty, a to až do okamžiku jejich spotřebování.

Je-li účelem příspěvku ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost veřejné vysoké školy podpora „provozní činnosti“, jedná se z hlediska § 18 odst. 5 zákona o DP o zdanitelný příjem zahrnovaný do základu daně a výdaje (náklady) hrazené z tohoto zdroje se uplatňují jako daňově uznatelné ve smyslu § 24 zákona o DP [tj. je možno je kvalifikovat jako výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů a odečíst je od základu daně v případě, že půjde o výdaje (náklady) v cit. ustanovení § 24 uvedené a že jejich uznání nebude vyloučeno ustanovením § 25 zákona o DP], a to včetně převedených zůstatků příspěvku do příslušných fondů uvedených v § 24 odst. 2 písm. zr) zákona o DP.

Pokud má poskytnutí příspěvku vzhledem k jeho účelu charakter „investičního transferu“, nejedná se podle § 18 odst. 5 zákona o daních z příjmů o zdanitelný příjem, ale pořizovací (vstupní) cena hmotného majetku se pro účely daňových odpisů snižuje o prostředky poskytnuté z veřejných zdrojů ve smyslu § 29 odst. 1 zákona o DP.

K § 3

Vyhláška dále upravuje postup příjemce a ministerstva v případě, že příjemce nebude moci poskytnutý příspěvek použít na stanovený účel, protože údaje, na jejichž základě byl poskytnut, byly neúplné nebo nepravdivé, a v případě, že dojde ke změně údajů rozhodných pro poskytování příspěvku. Ministerstvo bude moci vyhovět návrhu příjemce na změnu účelu formou změny rozhodnutí nebo vydáním nového rozhodnutí, anebo zahájit řízení o odnětí příspěvku podle zákona o vysokých školách a rozpočtových pravidel.

Pokud příjemce nedodrží vyhláškou stanovená pravidla nakládání s příspěvkem, vrátí prostředky příspěvku do státního rozpočtu ve výši stanovené rozhodnutím ministerstva o odnětí příspěvku.

K § 4

Ministerstvo vede evidenci poskytnutých příspěvků v členění na jednotlivá rozpočtová léta a podle jednotlivých příjemců příspěvku podle zvláštního právního předpisu.

K § 5

V § 5 se upřesňuje, že úprava způsobu nakládání s příspěvkem poskytovaným veřejným vysokým školám podle zákona o vysokých školách a vedení evidence poskytnutých příspěvků se bude týkat poprvé příspěvků poskytnutých pro rozpočtový rok 2007.

Veřejné vysoké školy by dle předloženého návrhu měly uvést své vnitřní předpisy do souladu s vyhláškou do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti dané vyhlášky.

K § 6

Zákon č. 624/2006 Sb. nabyl účinnosti dnem svého vyhlášení, tj. dnem 30. prosince 2006. Vydání prováděcí vyhlášky je tedy již zcela nezbytné. Proto se navrhuje nabytí účinnosti vyhlášky dnem jejího vyhlášení, bez stanovení legisvakance. Absence legisvakance je zčásti vyvažována přechodnými ustanoveními, která mají za cíl vytvořit především pro příjemce příspěvků časový prostor pro uvedení vyhlášky do praxe.

x x x

[1]) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

[2]) § 2 písm. l) až o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 377/2005 Sb.

[3]) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

[4]) Zákon o č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

[5]) § 15 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění zákona č. 479/2003 Sb.

[6]) Například zákon č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 296/2005 Sb., o centrální evidenci dotací a návratných finančních výpomocí.